

ти компетентісний підхід, а саме формування освітнього процесу на створення та розвиток здатності застосовувати набуті знання, вміння, навички, власний досвід у нестандартних ситуаціях для вирішення певних проблем, здатності досягати високих результатів і володіти ситуацією, що склалася.

Щоб сформувати компетентісні вміння, діяльність викладача має бути направлена на: використання інтерактивних технологій; проведення неординарних занять; стимулювання студентів до самоосвіти; пропонування завдань, для виконання яких необхідні додаткові джерела інформації; надання професійних порад щодо пошуку потрібної інформації; навчання правильному написанню конспектів, складання планів, вміння виділяти найголовніше, аналізувати отриману інформацію та робити висновки; розробку завдань різного рівня складності; стимулювання отримання вмінь з висловлювання особистої думки; підготовку творчих завдань; створення конфліктних ситуацій; організацію індивідуальних завдань і завдань у парах і групах.

Одним з найуспішніших способів реалізації компетентісно орієнтованого підходу у вивчення іноземної мови є використання на заняттях проектної технології. Метод проектів – це спосіб досягнення дидактичної мети за допомогою детальної розробки проблеми, що має мати вираження у практичній діяльності та результаті. Головна ідея проектного методу полягає в тому, що студент із задоволенням виконує роботу, яку обирає самостійно; його діяльність не обмежується тільки навчальним предметом, вона має практичне застосування та результат. Використання проектної технології вирішує проблему мотивації, створює позитивний настрій для вивчення англійської мови та умови для виявлення потенційних можливостей кожного студента.

Працюючи над проектами, студенти розширюють свій кругозір, межі володіння мовою, навчаються розуміти на слух англійську мову, практично її застосовувати, відчувати іноземну мову. Студенти працюють з додатковою літературою, словниками, тим самим мають прямий контакт з автентичною мовою, чого не дає вивчення мови лише за допомогою підручника.

Під час використання методу проектів змінюється і роль викладача. Викладач стає консультантом, помічником, спостерігачем і координатором.

*Рзаєв Д.О., старший викладач
кафедри інформатики та системології
Рзаєва С.Л., к.т.н. доцент КНТУ*

КОМПЕТЕНТНІСТЬ СТУДЕНТА ЯК ПОКАЗНИК ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Законодавчо-нормативно від вищої школи вимагається професіоналізація особистості студента. А саме, становлення і професійне зростання особистості студента як спеціаліста, професіонала, про формування творчої, духовно багатой особистості з урахуванням її потреб, інтересів, бажань, здібностей.

Студентський вік до того ж сенситивний для утворення професійних, світоглядних і громадянських якостей, для формування творчих рис – «сходження до вершин творчості», що багато важить у подальшій професійній діяльності.

Основні напрями професіоналізації є всі пізнавальні процеси: професійне сприймання і професійна спостережливість, професійна пам'ять, професійна уява, професійне мислення. Формується професійна настанова на всі пізнавальні процеси.

Фахівець із вищою освітою повинен оволодіти не тільки знаннями, вміннями й навичками, а й самостійно виробляти засоби досягнення поставлених професійних цілей, а для цього повинні бути сформовані механізми планування своєї діяльності, програмування своїх дій, оцінки результатів і їх корекція.

Особистість студента набуває професійну спрямованість, що має такі прояви:

- професійна мотивація, загальне позитивне ставлення, схильність і інтерес до професійної діяльності (прагнення до реалізації смислу служіння суспільству, державі, людям);
- розуміння і прийняття професійних завдань з оцінкою власних ресурсів для їх розв'язання;
- бажання вдосконалювати свою підготовку до професійної діяльності, підсилюються мотиви самоосвіти і самовиховання;
- планування задовольняти матеріальні й духовні потреби, займаючись працею в галузі своєї професії.

Професійна спрямованість особистості передбачає розуміння і внутрішнє прийняття нею цілей і завдань професійної діяльності, а також співзвучних із нею інтересів, настанов, переконань і поглядів. Усі ці ознаки і компоненти професійної спрямованості виступають показниками рівня

її сформованості в студентів. Професійна спрямованість характеризується стійкістю (нестійкістю), домінуванням соціальних або вузькоособистісних мотивів, далекою чи близькою перспективою життєдіяльності.

Позитивні зміни в змісті професійної спрямованості студента виявляються в зміцненні мотивів, пов'язаних із майбутньою професією (прагнення добре виконувати свої ділові обов'язки, демонструвати себе знаючим і вмілим фахівцем); у зростанні рівня домагань стосовно успішного розв'язання складних навчальних завдань; у посиленні почуття відповідальності, бажанні добитися успіхів у професійній кар'єрі тощо. Суттєві зміни відбуваються в структурі самосвідомості студента, у рівні його самооцінки та в ставленні до себе. У студентів формується система ціннісних орієнтацій, які пов'язані з професійною діяльністю. Цінність – усвідомлення і прийняття студентом сенсу своєї професійної діяльності.

*Руженський М. М., к.е.н.,
доцент кафедри політичної економії*

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК СКЛАДОВА СТУДЕНТОЦЕНТРИЧНОЇ ПАРАДИГМИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Соціально-економічні процеси в сучасному суспільстві значною мірою актуалізують питання якісної трансформації вищої освіти. Це пов'язано з тим, що постіндустріальний етап еволюції людства на основі економіки знань можливий лише в умовах інвестиційно-інноваційної моделі економічного зростання, для реалізації якого потрібні висококваліфіковані фахівці. За таких умов значно зростає необхідність підвищення якості вітчизняної вищої освіти та освітніх послуг. Остання є основною передумовою розвитку та самореалізації кожної людини, фундаментом формування конкурентоздатного людського капіталу, що відповідає потребам постіндустріальної економіки. В умовах України це сприяє посиленню конкурентоздатності її економіки та інтеграції в глобалізований світовий ринок. Процеси трансформації вітчизняної економіки повинні будуватися на принципах цінності кожної людини, людино центризмі що в царині вищої освіти має знайти своє втілення в студентоцентричному підході до організації навчально-виховного процесу.

Одним із складових елементів студентоцентричної освіти є компетентнісний підхід, що завдяки індивідуалізації освітніх підходів дає можливість самореалізації творчого потенціалу студентів і створює можливості для підготовки компетентного, висококваліфікованого, ініціативного та гнучкого фахівця, здатного приймати рішення, вирішувати завдання та досягати мети навіть у нестабільних, форсмажорних ситуаціях.

Компетентнісний підхід у вищій освіті передбачає перехід від інформації як предмету запам'ятовування до школи мислення, дії та розвитку здібностей особистості. Він забезпечує визначення повнішого, особистісно та соціально інтегрованішого результату освіти. Це значною мірою має обумовити здатність особистості до оволодіння вміннями працювати в нових умовах, до прагнення навчитися жити разом з іншими в умовах невизначеності, полікультурності, ефективно і морально справлятися зі своїми життєвими проблемами [1, с. 6].

Визначальною рисою компетентнісного підходу є його спрямованість, на формування ініціативної, творчої, освіченої особистості шляхом самоорганізації, самореалізації та саморозвитку особи. Такий підхід є суб'єктно-орієнтованим, значною мірою надпредметним і спрямованим не тільки на вивчення програмних дисциплін, а й на самопізнання, самоорганізацію, усвідомлення бажання та уміння вчитися, працювати на формування власного майбутнього. Результатом компетентнісного підходу має стати набуття студентами певних компетентностей, складовими яких є знання, що потрібно знаходити та використовувати у своїй майбутній фаховій діяльності, а не певний обсяг засвоєної сталої інформації. Водночас він передбачає розуміння того, в який спосіб можна здобувати потрібні знання та яким чином їх використовувати в конкретній ситуації та подальшій професійній діяльності. Це є передумовою формування особистості професіонала, якому притаманні певні характеристики. Перш за все він є людиною інноваційною, креативною, здатною до безперервного навчання, вмотивованою до професійного і особистого вдосконалення з урахуванням власних здібностей, нахилів, можливостей та інтересів, залученою у фахові та соціальні комунікації, має певні сформовані людські, моральні, громадянські та професійні якості.

Література

1. Драч І.І. Компетентнісний підхід у підготовці магістрантів з педагогіки вищої школи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lib.iitta.gov.ua/6786/1/Стаття_І.І.Драч.pdf